

Står ikke i veien for tverrfaglig samarbeid

Bjørnhild Stokvik
utdanningssjef i Norsk psykologforening

Arnhild Lauveng
visepresident for fag- og profesjonspolitik i Norsk psykologforening

Psykologforeningen jobber for mer tverrfaglig samarbeid, men vår spesialistutdanning kan ikke romme alle gode og motstridende hensyn.

Vi viser til innlegg i tidsskriftet den 30. juni av Kristin Frisch Moe, Heidi Brautaset og Agathe Syrdal Aanderaa, alle knyttet til spesialistutdanningsprogrammet ved RBUP, angående Psykologforeningens krav om at all undervisning i spesialistutdanningen skal skje i grupper kun bestående av psykologer. I artikkelen hevder de at dette er til hinder for opplæring i tverrfaglig samarbeid.

Spesialistutdanningen for psykologer består av fire ulike elementer: praksis, veiledning, kurs og skriftlig arbeid. De mest sentrale elementene og viktigste læringsarenaene er veiledet praksis sammen med kursdeltakelse for økt kunnskapstilfang. Det å bringe den kunnskapen man tilegner seg gjennom kursene, ut i veiledet praksis gir det beste læringsutbyttet. Veiledningen skal fremme etisk forsvarlig praksis og høy kvalitet på tjenestene. Og den skal bidra til å øke psykologens kompetanse gjennom utviklingsstøttende og korrigerende tilbakemeldinger på praksis. Det er også et mål at veiledningen skal føre til økt bevissthet rundt egne holdninger og holdningsendringer samt bidra til å knytte relevant teori til egen praksis. Kravene til innhold og læringsmål reguleres av målbeskrivelser og utfyllende bestemmelser.

Dette gjelder for alle spesialitetene i spesialistutdanningen for psykologer.

Praksiskrav

Artikkelforfatterne tar opp problematikken knyttet til behovet for samarbeid med andre profesjoner og instanser for psykologer som bistår og hjelper barn, unge og deres familier.

Behovet for et tverrfaglig samarbeid og samarbeidskompetanse er også svært relevant for psykologer som arbeider med andre målgrupper.

Problemstillingen er knyttet til hvordan dette best skal ivaretas i spesialistutdanningen. Er det gjennom kursdeltakelse i tverrfaglige grupper? Eller utvikles samarbeidskompetanse og evnen til tverrfaglig samarbeid i større grad ute i praksisfeltet, hvor det kan legges til rette for samarbeid i tverrfaglige team hvor psykologene også får mulighet til å observere ulike profesjonsutøvere i sin yrkesutøvelse?

Vi mener at den viktigste læringsarenaen i spesialistutdanningen er den veiledete praksisen, og at denne er best egnet for opplæring i samarbeid på tvers. Dette gjenspeiles også i de utfyllende bestemmelsene for det obligatoriske programmet i barne- og ungdomspsykologi.

[...] i praksiskravene til spesialiteten barne- og ungdomspsykologi er dette ivaretatt gjennom krav til å ha arbeidet i tverrfaglige team

Et sentralt praksiskrav i disse bestemmelsene er at psykologene skal ha hyppig erfaring med samarbeid på tvers av tjenestesteder og virksomheter. Det er også spesifisert i praksiskravene at i to av

de tre årsverkene med praksis til det obligatoriske programmet må psykologen ha arbeidet i tverrfaglig team med psykologspesialist.

Antall kurstimer

En annen utfordring med å skulle ha tverrfaglige grupper ved kursene er at antall kurstimer som kreves i spesialistutdanningen, er begrenset, samtidig som innholdet og læringsmålene er svært omfattende. Læringsmålene i spesialistutdanningen er i hovedsak knyttet til psykologenes ansvar og arbeidsoppgaver og bygger på at psykologene har en 6-årig profesjonsutdanning. Dette gir et annet teoretisk grunnlag og nivåmessig utgangspunkt enn for eksempel sykepleiere og andre høyskoleutdannede på bachelornivå.

Det er vanskelig å se for seg hvordan modulen tverrfaglighet og samarbeid (TS) som RBUP tilbyr, skal kunne godkjennes innenfor rammen av det obligatoriske programmet i barne- og ungdomspsykologi uten å gå på bekostning av kravene til faglig innhold som er spesifikke for psykologene. Vi er ikke i tvil om at denne modulen er nyttig for både psykologene og de andre profesjonene. Men det er altså ikke mulig å inkludere alt innenfor rammen av 96 timer kurs i spesialistutdanningen. Tverrfaglig samarbeid er en ferdighet vi mener er godt dekket gjennom praksiskravene i spesialistutdanningen.

Veiledning

Når det gjelder veiledning og tverrfaglig deltakelse, skal veiledning skje i henhold til målbeskrivelsen og læringsmålene for det aktuelle utdanningsprogrammet. Den skal knyttes til psykologenes læringsprosess og måloppnåelse. Det foreligger derfor, med enkelte unntak, et felles regelverk for alle spesialitetene. Regelverket innebærer at veiledning skal skje i grupper med kun psykologer og med en gruppestørrelse som er begrenset til fire deltakere.

Dette er bakgrunnen for at det ikke godkjennes tverrfaglige kurs og veiledningsgrupper i spesialistutdanningen for de fleste spesialitetene.

For spesialiteten i psykoterapi godkjennes tverrfaglige utdanningsprogram og veiledningsgrupper. Der deltar leger/psykiatere og psykologer i samme utdanningsprogram. Dette har sin historiske forklaring. Spesialiteten i klinisk psykologi med psykoterapi ble vedtatt i 1961. Den bygget på spesialiteten i klinisk psykologi (etablert i 1959), men med tilleggskrav som egenerapi, veiledete terapier, teoretiske seminarer i psykoterapi og presentasjon av psykoterapeutisk arbeid.

Spesialiteten hadde eget reglement. Like etterpå ble Institutt for psykoterapi startet med psykoterapiutdanning for leger og psykologer. Så kom Psykoanalytisk institutt med det samme tilbudet noe senere. Utdanningene som ble tilbudt, ble ansett for å ha høy kvalitet og være kvalifiserende, og med deltakelse kun fra leger og psykologer (begge grupper med 6-årig profesjonsutdanning). Derfor ble de regnet som tilstrekkelig utdanning til å kunne godkjennes i vår spesialisering.

Ingen hindring

Vi kan ikke si oss enige i artikkelforfatternes påstand om at kravet om at kursene i spesialistutdanningen skal skje i grupper kun med psykologer, står i veien for opplæring i tverrfaglig samarbeid. Kursene i spesialistutdanningen er kun en liten del av utdanningsløpet, og i praksiskravene

til spesialiteten barne- og ungdomspsykologi er dette ivaretatt gjennom krav til å ha arbeidet i tverrfaglige team.

Spesialistutdanningen kan ikke være en arena som skal dekke alle våre ønsker og intensjoner for fagutvikling i tjenestene. Vi kan likevel forsikre om at Psykologforeningen skal fortsette å jobbe for mer tverrfaglighet i tjenestene befolkningen mottar, og bedret tverrfaglig samarbeid på ulike arbeidsområder i vår politikk.